

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ D. B.**, bývajúceho v Š., **2/ M. B.**, rod. M., bývajúcej v Š., proti žalovanej **I. Č.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. M. C., advokátom v B., **o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 17 C 15/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. marca 2013 sp. zn. 13 Co 259/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a**.

Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 22. mája 2012 č. k. 17 C 15/2010-236 určil, že žalobcovia 1/ D. B., rod. B., nar. X., r. č. X., štátny občan S. a 2/ M. B., rod. M., nar. X., r. č. X., štátna občianka S., obaja bytom M. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených Správou katastra B., nachádzajúcich sa v kat. území M., zapísaných na LV č. X. ako parc. registra „E. o výmere X. m² – záhrady, parc. registra „. o výmere X. m² – TTP, LV č. X. ako parc. registra „E. o výmere X. m² – zastavané plochy a nádvoría a rodinného domu súpisné č. X. postaveného na parc. č. X. zapísaného na LV č. X.. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/, 2/ trovy konania vo výške 99,50 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 657,09 Eur v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia 1/ a 2/ na základe zmluvy o kúpe a predaji z 30. októbra 1960 za predmetné nehnuteľnosti riadne zaplatili a tieto v dobrej viere po celú dobu od 2. februára 1964 užívali ako vlastné. Nebolo preukázané, aby v užívaní a držbe boli rušení, alebo až do roku 2009 si niekto nárokoval vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Mal preukázané, že na základe zmluvy o kúpe a predaji z 30.10.1960, vôľa predávajúcej strany a vôľa kupujúcich bola predať a kúpiť dom č. X. na P. so záhradou. Táto skutočnosť vyplýva aj zo zmluvy z 12. mája 1963. Predmetom kúpy a predaja bola časť parcely, na ktorej

bol postavený dom č. X., ktorý bol postavený asi pred sto rokmi z tufu, pokrytý šindľom pozostávajúci z izby, kuchyne, maštale a z pozemku. Neakceptoval tvrdenie žalovanej, že úmyslom jej právnej predchodkyne bolo dať predmetné nehnuteľnosti do užívania, pretože zo zmluvy vyplývajú ďalšie konkrétne nehnuteľnosti, ktoré boli dané do užívania len za daň, to sa však netýkalo domu súpisné č. X. N. so záhradou. Právna predchodkyňa žalovanej nehnuteľnosti nadobudla po svojich rodičoch, ako vyplynulo z jednotlivých dedičských spisov. Z jednotlivých dedičských rozhodnutí vyplýva, že došlo k nesprávnemu uvedeniu čísiel pozemnoknižných vložiek, ktorá skutočnosť sa prejavila aj v kúpnej zmluve z 12. mája 1963. Z predložených matričných dokladov a to rodného listu žalovanej, z úmrtného listu starej matky žalovanej vyplývajú rozdielne súpisné čísla. Žalovaná v konaní uviedla, že jej matka, teda jej právna predchodkyňa, iný rodinný dom v M., časť J. nevlastnila. Tvrdenie žalovanej považoval za účelové vzhľadom na to, že v dedičskom konaní po matke, neuviedla, že rodinný dom mal byť predmetom dedičstva. Za pravdivé preto nepovažoval tvrdenie žalovanej, že jej právna predchodkyňa a ona predmetný rodinný dom užívali. Žalobcovia 1/ a 2/ až do roku 2009 za predmetné nehnuteľnosti platili dane.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej rozsudkom z 19. marca 2013 sp. zn. 13 Co 259/2012 potvrdil rozsudok okresného súdu vo veci samej. Vo výroku o náhrade trov konania ho potvrdil s tým, že žalovaná je povinná nahradiť trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia v sume 657,09 Eur a iných trov v sume 99,50 Eur a to k rukám právneho zástupcu žalobcov JUDr. I. Š., do troch dní. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania je možné urobiť spoľahlivý záver o tom, že žalobcovia 1/ a 2/ zaobchádzali s predmetnými nehnuteľnosťami ako so svojou vecou a so zreteľom na všetky okolnosti boli dobromyseľní, že im vec patrí (§ 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.1992). Preukázali držbu, pretože pozemnoknižná vlastníčka podľa zmluvy uzavretej 12. mája 1963, predávajúca M. Č., svoje vlastníctvo previedla žalobcom. Títo preukázali užívanie nehnuteľností a dobromyseľnosť, že ako držitelia nakladali s vecou ako so svojou vecou. Užívanie nehnuteľností žalobcami 1/ a 2/ nepoprela ani žalovaná. Skutočnosť, že žalovaná nemala vedomosť o „existencii notárskej zápisnice na základe ktorej by jej matka predávala nejaký majetok“ a tiež, že nemala vedomosť o tom, „že jej matke chodili poštou nejaké finančné prostriedky“ je právne bezvýznamné. Takisto v prejednávanej veci nebolo ničím preukázané, že právna predchodkyňa žalovanej neprejavila vôľu previesť zmluvou uzavretou 12. mája 1963 tie nehnuteľnosti, do užívania ktorých vstúpili žalobcovia 1/ a 2/, teda rodinný dom a pozemky. Právna predchodkyňa žalovanej mala nepochybne

úmysel previesť nehnuteľnosti žalobcom o čom svedčí vyššie uvedená zmluva z 12.5.1963. Žalobcovia 1/ a 2/ začali užívať rodinný dom a pozemky. Právna predchodkyňa žalovanej ich v užívaní týchto nehnuteľností nerušila. Okolnosť, že v zmluve uzavretej 12.5.1963 sú označené (pozemnoknižnými údajmi) iné nehnuteľnosti (pozemky) je potrebné považovať za omyl v predmete (error in obiecto), ktorý sa týka predmetu právneho pomeru (práv a povinností), ktorý má z úkonu (kúpnej zmluvy) vzniknúť. Predmetom prevodu podľa zmluvy z 12.5.1963 bol aj „dom č. X. v celosti“. V konaní nebolo sporné, že právna predchodkyňa žalovanej bola vlastníčkou len jedného rodinného domu „na J.“, ktorý nadobudla dedením po svojej matke. Ak právna predchodkyňa žalovanej previedla zmluvou z 12.5.1963 rodinný dom č. X., jej vôľou bolo previesť „ten“ rodinný dom, ktorého bola vlastníčkou a ktorý nadobudla v dedičskom konaní po matke. Uviedol, že súd prvého stupňa na pojednávaní 22. mája 2012 poučil účastníkov konania o ustanovení § 120 ods. 4 O.s.p. Účastníci na to nenavrhlí vykonať ďalšie dokazovanie. Rozsudok okresného súdu preto, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p., potvrdil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie a navrhla, aby dovolací súd rozhodnutia oboch stupňov súdov ako nesprávne a nezákonné zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietala, že nesprávnymi rozhodnutiami oboch stupňov súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237. písm.f/ O.s.p.). Navyše konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) a je tu aj dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ – nesprávne právne posúdenie veci. Tvrdila, že postupom súdov oboch stupňov súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces a súdy riadne a vyčerpávajúco neodôvodnili svoje súdne rozhodnutia. Odvolací súd dostatočne nevyhodnotil jej rozsiahlu argumentáciu týkajúcu sa nezákonného postupu súdu prvého stupňa pri vykonávaní dokazovania. Takisto namietala porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p.

Žalobcovia 1/ a 2/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Podľa názoru žalovanej došlo v konaní k procesnej vade uvedenej v § 237 písm.f/ O.s.p.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanej neznemožnil uplatniť procesné práva jej priznané právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Za odňatie možnosti konať pred súdom žalovaná považovala aj skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nie je dostatočne riadne a vyčerpávajúco odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) tiež vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Súdy oboch stupňov súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodnili, jasným a zrozumiteľným spôsobom sa vypořádali so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre ich rozhodnutia potrebné a právne významné. Ich skutkové a právne závery (s výkladom aplikovaných právnych predpisov) sú zrozumiteľné. Na námietky dovolateľky týkajúce sa nesprávneho označenia parciel, rodinného domu, ako aj ustanovenia § 118 ods. 2, § 120 ods. 4 O.s.p., dovolací súd poukazuje na dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu. Ďalšie námietky dovolateľky týkajúce sa ustanovenia § 237 O.s.p. považoval za právne bezvýznamné. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil ani existenciu vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Pokiaľ ide o dovolateľkou namietanú tzv. inú vadu konania a nesprávne právne posúdenie vecí, dovolací súd poznamenáva, že týmito námietkami by sa mohol zaoberať, len ak by dovolanie bolo prípustné. Samotné však prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie

sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť jeho vecnému prieskumu.

Dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237~~X~~. O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej odmietol podľa § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom 1/ a 2/ vzniklo právo na náhradu trov konania voči dovolateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2015

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová